

Türkiye’de Küçük ve Orta Ölçekli İşletme Politikalarının Etki Değerlendirmesi

(KOSGEB Uygulaması)

Ahmet KARAKOÇ

Strateji Geliştirme ve Mali Hizmetler Dairesi Başkanı

**12 Aralık 2011
ANKARA**

SUNUM PLANI

- 1) **KOBİ'ler ve KOSGEB**
- 2) **“KOSGEB Destek Sistemi Analizi Projesi”**
- 3) **“KOSGEB Kaynaklı KOBİ Destekleri ve Bütçe İlişkisinin Değerlendirmesi”, Yüksek Lisans Tezi**
- 4) **Proje Sonuçlarına Göre Yapılan İyileştirmeler**
- 5) **KOSGEB Destek Sistemi**

1- KOBİ'LER VE KOSGEB

KOBİ'ler ve KOSGEB

Türkiye'de KOBİ Tanımı*

250'den az çalışan istihdam eden,

**Yıllık bilanço veya net satış hasılatı
25 milyon TL'yi geçmeyen işletmeler**

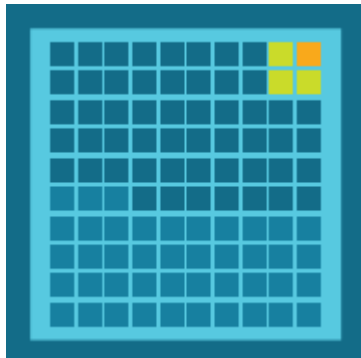
Ölçek	Çalışan Sayısı	Bilanço (Milyon TL)	Net Satış (Milyon TL)
Mikro	<10	≤ 1	≤ 1
Küçük	<50	≤ 5	≤ 5
Orta	<250	≤ 25	≤ 25

KOBİ'ler ve KOSGEB

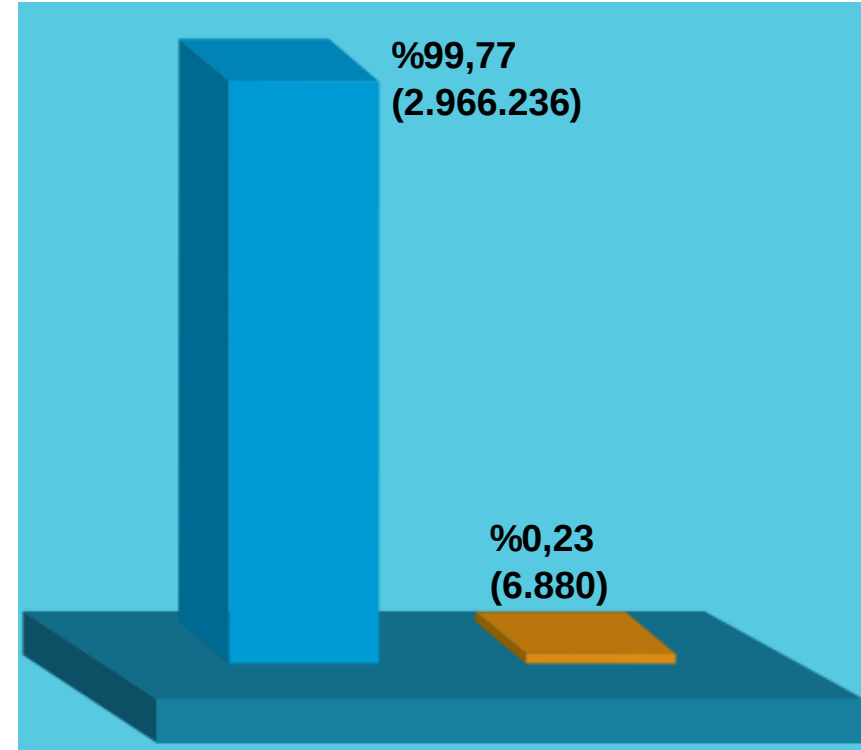
KOBİ'lerin Ekonomik ve Sosyal Açıdan Önemi

- Toplam işletmelerin %99,77'si
- Toplam istihdamın %78'i
- Toplam katma değer %55'i
- Toplam satışların %65,5'i
- Toplam yatırımların %50'si
- Toplam ihracatın %60'ı
- Toplam kredilerin %24'ü

Ölçeksel Dağılım

% 0,5	Orta(50-249)
% 3,77	Küçük (10-49)
% 95,62	Mikro (1-9)

- 1-249 Toplam KOBİ
- 250+ Büyük İşletme

Kaynak: TÜİK İş Kayıtları, 2010

Toplam İşletme Sayısı: 3.003.116

KOBİ'ler ve KOSGEB

KOSGEB ve Kuruluş Amacı

- KOSGEB, 1990 yılında 3624 sayılı Kanun ile kuruldu.
- Amacı Ülkenin ekonomik ve sosyal ihtiyaçlarının karşılanmasında KOBİ'lerin;
 - Payını ve etkinliğini artırmak,
 - Rekabet güçlerini ve düzeylerini yükseltmek,
 - Sanayide entegrasyonu ekonomik gelişmelere uygun biçimde gerçekleştirmek
- KOSGEB, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının “ilgili kuruluşu”dur.

KOBİ'ler ve KOSGEB

KOSGEB Hedef Kitle

KOSGEB'in hedef kitlesini; 18.09.09 tarih ve 27353 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan, 2009/15431 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nda belirlenen sektörlerde faaliyet gösteren KOBİ'ler oluşturmaktadır. Bu sektörler;

- Madencilik ve Taş Ocakçılığı
- İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri
- Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtım
- Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri
- Diğer Hizmet Faaliyetleri
- Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor
- Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri
- Ulaştırma ve Depolama
- Bilgi ve iletişim
- Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler
- İmalat
- Ticaret
- İnşaat

KOBİ'ler ve KOSGEB

Güncel İstatistikler

- 2010 İş Kayıtlarına Göre Toplam İşletme Sayısı : **3.003.116**
- Bakanlar Kurulu Kararına Göre Hedef Kitle : **2.560.000**
- KOSGEB Veri Tabanına Kayıtlı Toplam İşletme Sayısı : **631.946***

* 2011 Aralık Ayı itibarıyla geçerli rakamdır.

2- KOSGEB DESTEK SİSTEMİNİN ANALİZİ PROJESİ

KOSGEB DESTEK SİSTEMİNİN ANALİZİ PROJESİ

“KOSGEB Destek Sistemi Analizi Projesi”;

- ☐ 2010 Yılı Programında yer alan 27 Nolu tedbir kapsamında, 2005 - 2009 dönemi KOSGEB Destek Sisteminin analiz edilerek iyileştirilmesi konusunda uygulanmıştır.
- ☐ KOBİ'lerin ve KOBİ'leri temsil eden mesleki / sektörel kuruluşların dahil olduğu katılımcı yöntemlerle uygulanmıştır.
- ☐ Bağımsız bir araştırma kuruluşu tarafından yürütülmüştür.
- ☐ KOSGEB sürece müdahil olmamış ve çalışmanın objektif bir şekilde yürütülmesine olanak sağlamıştır.

KOSGEB DESTEK SİSTEMİNİN ANALİZİ PROJESİ

KOBİ'lere Sağlanan Devlet Destekleri Neden Ölçülmeli?

- ❑ KOBİ'ler, sayıları, dinamik yapıları ve yarattıkları istihdam imkanları nedeniyle ekonominin en önemli aktörleridir.
- ❑ Ülkemizde kökleri ahilik ve lonca sistemine dayanan KOBİ'lerin, küreselleşen ekonomide rekabet güçlerinin artırılmasını sağlayacak KOBİ politikalarının geliştirilmesi bir zorunluluktur.
- ❑ KOBİ'lerin desteklenmesinin devlet bütçesi açısından iki yönlü etkisi söz konusudur. Bu destekler bir yönüyle bütçe giderlerini artırırken, diğer taraftan bu destek sayesinde KOBİ'lerin bünyesinde meydana gelen istihdam, ciro artışları ve dolaylı olarak ortaya çıkan vergi artışları yoluyla bütçe gelirlerini artırıcı etki yaratmaktadır.

KOSGEB DESTEK SİSTEMİNİN ANALİZİ PROJESİ

Amaç ve Kapsam

- ❑ Dünyadaki KOBİ ve Girişimcilik destek sistemlerinin incelenmesi,
- ❑ Ülkemizde uygulanan KOBİ ve girişimcilik desteklerinin incelenmesi,
- ❑ KOSGEB destek sisteminin* analizi
- ❑ KOBİ'lerin mevcut ve gelecekteki muhtemel ihtiyaçları doğrultusunda KOSGEB için daha etkin bir destek sisteminin tasarlanması amacıyla öneri ve modellerin geliştirilmesidir.

* KOBİ'lerin Rekabet güçlerini, Ar-Ge kapasitelerini ve pazar paylarını arttırmak, kurumsal yetkinliklerini ve yönetim becerilerini geliştirmek üzere 2005-2009 yılları arasında sağlanan destekler ve Yatırım, İşletme ve ihracat Kredilerini bütünsel olarak incelenmesini kapsamaktadır.

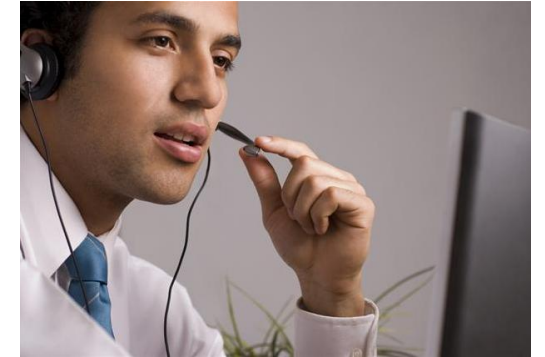
KOSGEB DESTEK SİSTEMİNİN ANALİZİ PROJESİ

Metodoloji - I

Anket : Destek almış ya da almamış toplam farklı Bölge, sektör ve ölçekteki toplam 5.149 işletmeye uygulanmıştır.

Mülakat : Farklı bölge, sektör ve ölçeklerden KOSGEB desteği almış 525 yararlanıcıyla yarı yapılandırılmış mülakatlar gerçekleştirilmiştir.

KOSGEB DESTEK SİSTEMİNİN ANALİZİ PROJESİ

Metodoloji - III

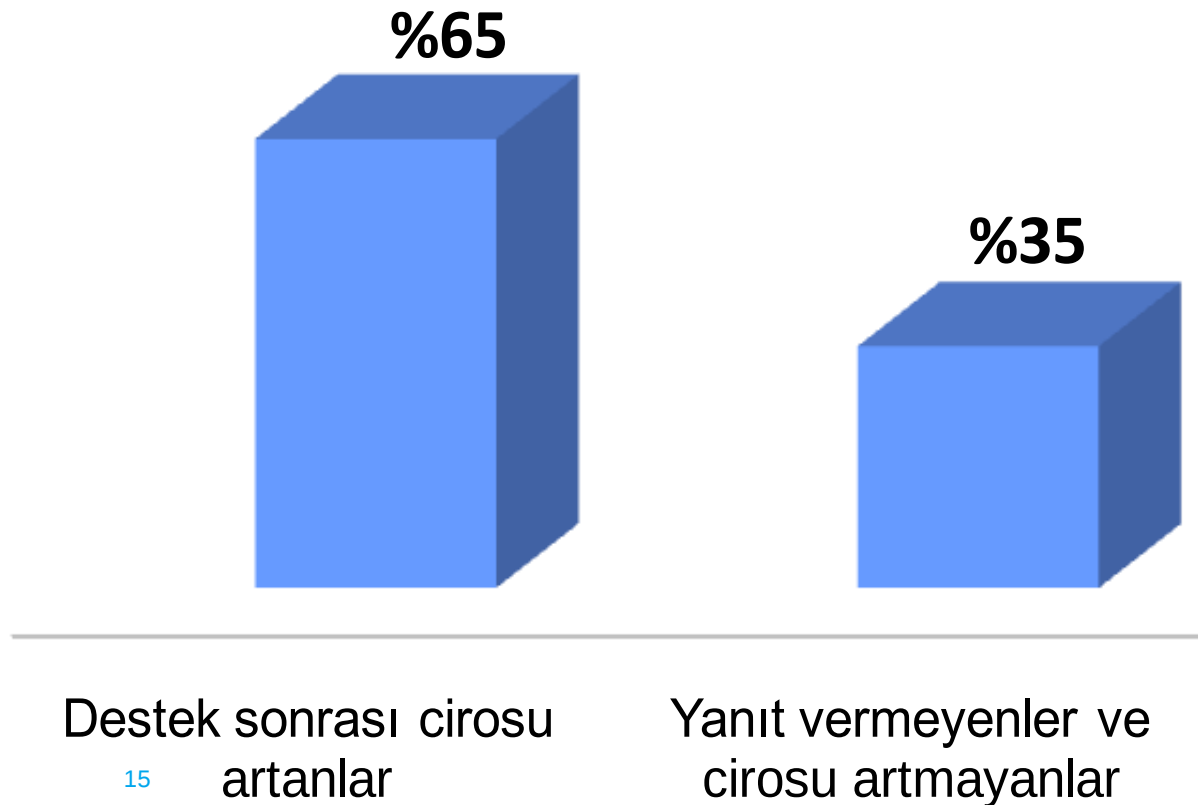
Sektörel Çalıştaylar : KOBİ'ler, büyük şirketler, sektörel örgütler, ilgili sektörde Ar-Ge faaliyetleri yoğun üniversiteler, vb. katılımcılardan oluşan ve KOSGEB hedef kitlesine giren 13 sektörü kapsayan sektörel çalıştaylar tertiplenmiştir. Çalıştaylara 146 kişi katılım sağlamıştır.

- 1- Madencilik
- 2- İmalat
- 3- Enerji
- 4- Atık yönetimi hizmetleri
- 5- İnşaat
- 6- Ticaret
- 7- Ulaştırma
- 8- Turizm ve Lokantacılık
- 9- Bilgi ve iletişim
- 10- Mesleki ve teknik faaliyetler
- 11- İdari ve destek hizmetleri
- 12- Kültür hizmetleri
- 13- Diğer hizmet faaliyetleri

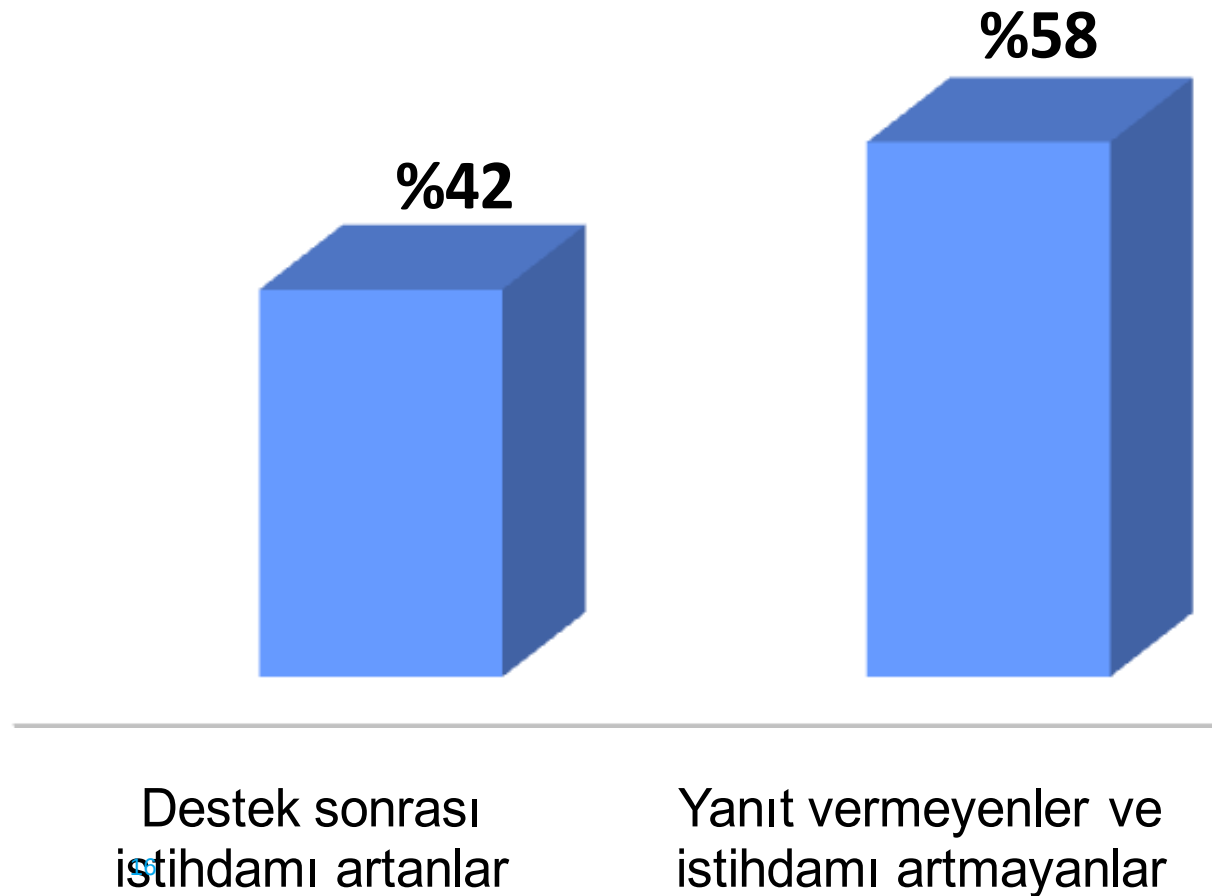
KOSGEB DESTEK SİSTEMİNİN ANALİZİ PROJESİ

Desteklerin **CİRO** Üzerindeki Etkisi

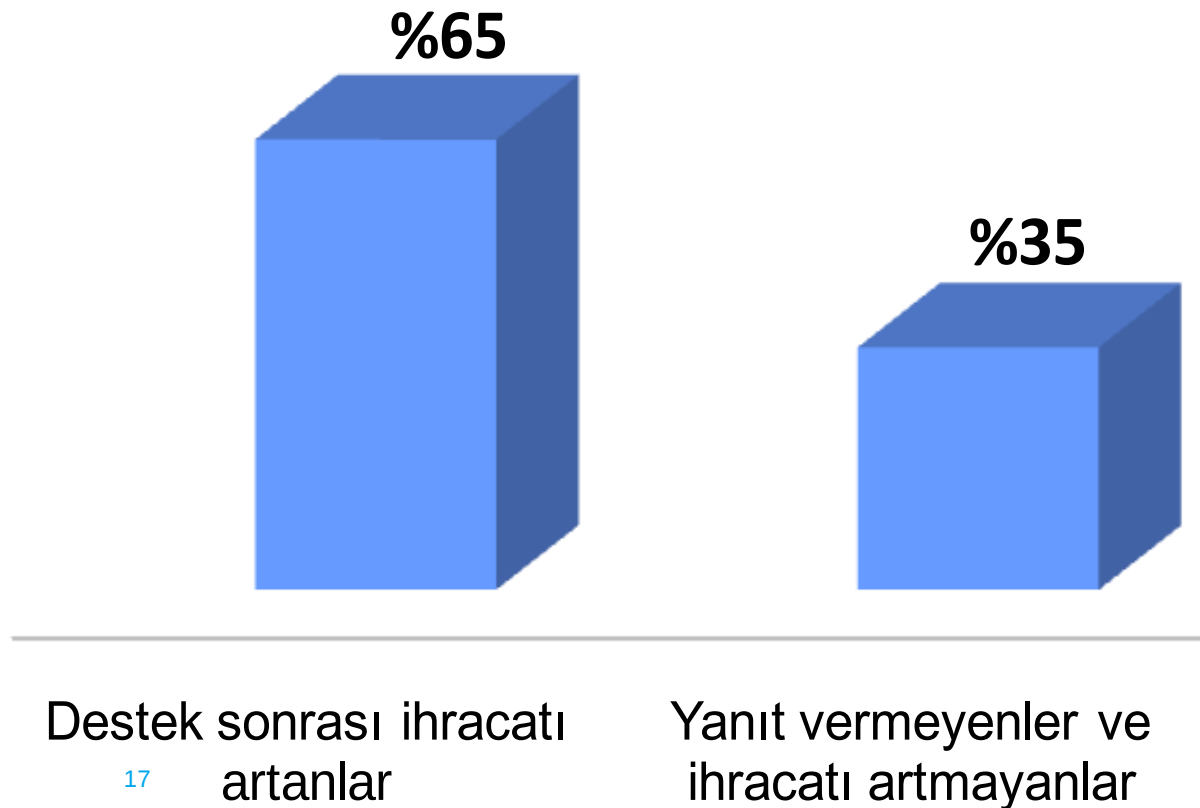
KOSGEB DESTEK SİSTEMİNİN ANALİZİ PROJESİ

Desteklerin İstihdam Üzerindeki Etkisi

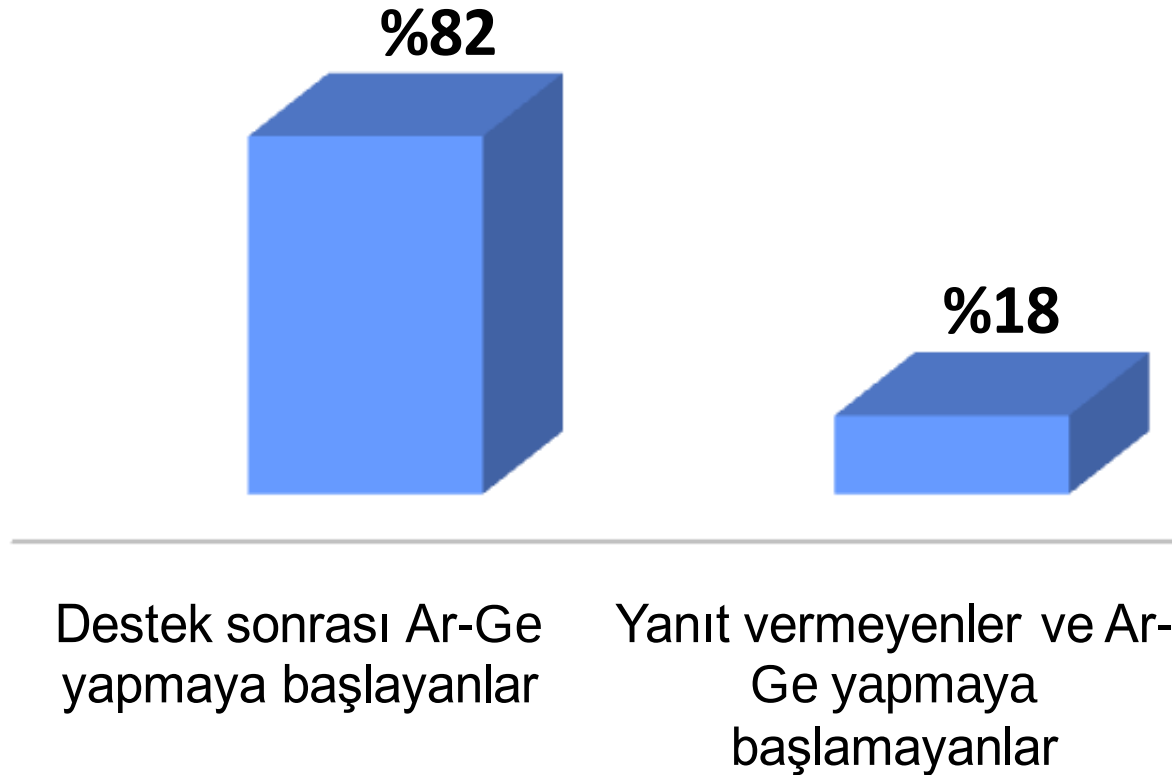
KOSGEB DESTEK SİSTEMİNİN ANALİZİ PROJESİ

Desteklerin **İhracat** Üzerindeki Etkisi

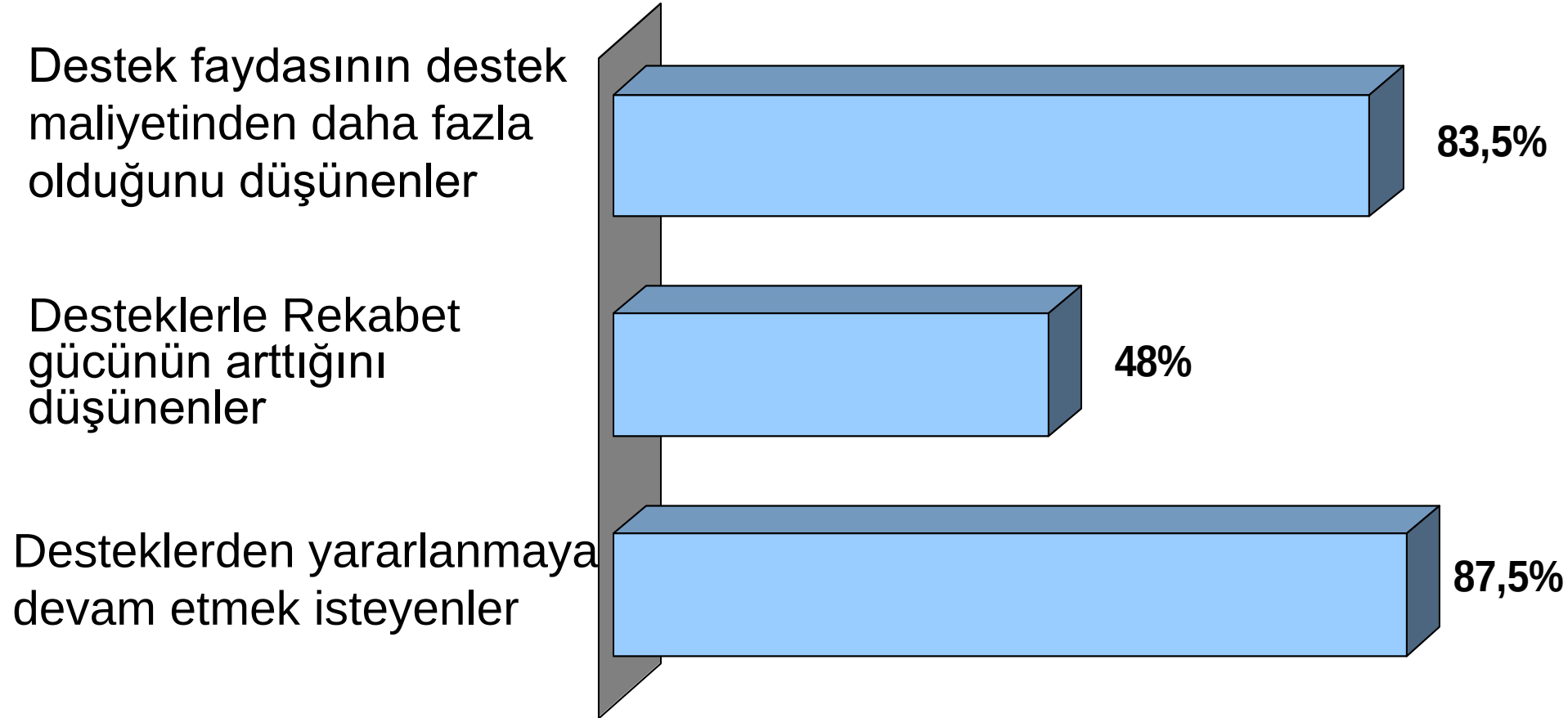

KOSGEB DESTEK SİSTEMİNİN ANALİZİ PROJESİ

Desteklerin **Ar-Ge** Üzerindeki Etkisi

KOSGEB DESTEK SİSTEMİNİN ANALİZİ PROJESİ

3- KOSGEB KAYNAKLI KOBİ DESTEKLERİ VE BÜTÇE İLİŞKİSİNİN DEĞERLENDİRMESİ*

* Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Maliye A.B.D., Yüksek Lisans Tezi, 2010

KOSGEB KAYNAKLI KOBİ DESTEKLERİ VE BÜTÇE İLİŞKİSİNİN DEĞERLENDİRMESİ

□ Ankara – İstanbul – Bursa – İzmir – Malatya - Trabzon ve Van illerinde imalat sanayinde faaliyette bulunan ve bu illerdeki 12 adet KOSGEB Merkezinin yetki sahasında yer alan KOSGEB desteklerinden yararlanmış toplam 99 işletmeye anket uygulanmıştır .

□ KOSGEB’den 2006 yılında tek bir destek alan, 2006 ve 2007 yılı KOBİ beyannamelerini doldurmuş imalat sanayinde faaliyette bulunan 271 firmanın istihdam sayısında ve cirosunda meydana gelen değişim, değerlendirmeye alınmıştır.

KOSGEB KAYNAKLI KOBİ DESTEKLERİ VE BÜTÇE İLİŞKİSİNİN DEĞERLENDİRMESİ

□ KOSGEB'in 2007 yılında uyguladığı “0 Faizli KOSGEB KOBİ Kayıtlı Eleman İstihdamını Destek Kredisi” programı kapsamında KOSGEB tarafından karşılanan faiz gider ile istihdam edilen kişiler üzerinden elde edilen bütçe geliri arasındaki ilişki ortaya konulması amaçlanmaktadır.

□ Anket ve KOSGEB Veri Tabanında yer alan işletmelerin seçilmiş göstergelerindeki değişim TÜİK ve GİB Kayıtlarında yer alan diğer işletmelerin ortalama performansları ile karşılaştırılmıştır.

KOSGEB KAYNAKLI KOBİ DESTEKLERİ VE BÜTÇE İLİŞKİSİNİN DEĞERLENDİRMESİ

Çalışan Sayısı Açısından

- Anket Sonuçları

KOBİ Türü	Çalışan Sayısı (A)	Artış Miktarı (B)	Oran (B/A)	TÜİK SONUCU		
Mikro	145	127	87,59%	2005	2006	2007
Küçük	1.130	362	32,04%			
Orta	1.338	65	4,86%			
Toplam	2.613	554	21,20%	7,46%	3,89%	3,46%

- KOBİ Beyannamelerine Göre

KOBİ Türü	KOBİ Beyannamesine Göre Çalışan Sayısı				TÜİK SONUCU
	2006 YILI	2007 YILI	Değişim	Oran	
Mikro	245	310	65	26,53%	2007 YILI
Küçük	3.423	3.885	462	13,50%	
Orta	4.245	4.640	395	9,31%	
Toplam	7.913	8.834	922	11,65%	3,46%

KOSGEB KAYNAKLI KOBİ DESTEKLERİ VE BÜTÇE İLİŞKİSİNİN DEĞERLENDİRMESİ

Ciro Açısından

- Anket Sonuçları

KOBİ Türü	Ciro Miktarı (TL) (A)	Ciro Miktarı Artış Miktarı (TL) (B)	Oran (B/A)	TÜİK SONUCU		
Mikro	13.173.555	13.446.097	102,07%	2005	2006	2007
Küçük	81.815.060	30.415.200	37,18%			
Orta	101.447.003	25.215.440	24,86%			
Toplam	196.435.618	69.076.737	35,17%	10,24%	21,03%	9,35%

- KOBİ Beyannamelerine Göre

KOBİ Türü	Ciro Miktarı (TL) (A)	C.Artış Miktarı (TL) (B)	Oran (B/A)	TÜİK SONUCU
Mikro	15.538.062	5.787.876	37,25%	2007
Küçük	288.935.340	112.020.309	38,77%	
Orta	489.027.391	84.799.126	17,34%	
Toplam	793.500.792	202.607.311	25,53%	9,35%

KOSGEB KAYNAKLI KOBİ DESTEKLERİ VE BÜTÇE İLİŞKİSİNİN DEĞERLENDİRMESİ

Vergi Matrahı Açısından

- Anket Sonuçları

KOBİ Türü	Toplam Matrah (TL) (A)	Matrah Artışı T. (TL) (B)	Oran (B/A)	GİB Verisi
Mikro	2.519.015	2.701.078	107,23%	
Küçük	5.901.788	4.303.523	72,92%	
Orta	4.646.022	1.562.227	33,63%	
Toplam	13.066.825	8.566.828	65,56%	30,69%

KOSGEB KAYNAKLI KOBİ DESTEKLERİ VE BÜTÇE İLİŞKİSİNİN DEĞERLENDİRMESİ

Destek Miktarı - Bütçe Gelir İlişkisi

- KOBİ Beyannamelerine Göre

KOBİ Türü	KOBİ Beyannamesine Göre Çalışan Sayısı Değişimi	Ödenen Vergi toplamı (TL)	Ödenen SGK Payı Toplamı (TL)	Toplam Gelir (TL)
Mikro	65	58.578	160.150	218.728
Küçük	462	416.354	1.138.294	1.554.648
Orta	395	355.974	973.217	1.329.191
Toplam	922	830.906	2.271.660	3.102.567

- KOBİ Beyannamelerine Göre

KOBİ Türü	Destek Tutarı (TL)	Toplam Vergi Geliri (TL)	Toplam SGK Prim Geliri (TL)	Toplam Gelir (TL)	T.Gelir / Destek Tutarı
Mikro	189.786	58.578	160.150	218.728	1,15
Küçük	605.656	416.354	1.138.294	1.554.648	2,57
Orta	257.945	355.974	973.217	1.329.191	5,15
Toplam	1.053.387	830.906	2.271.660	3.102.567	2,95

KOSGEB KAYNAKLI KOBİ DESTEKLERİ VE BÜTÇE İLİŞKİSİNİN DEĞERLENDİRMESİ

0 Faizli KOSGEB KOBİ Kayıtlı Eleman İst. Destek Kredisi

KOSGEB Destek Tutarı (TL)	İstihdam Sayısı	T.Vergi Geliri (TL)	T.SGK Prim Geliri (TL)	Toplam Gelir (TL)	T. Gelir / Destek Tutarı
121.484.182	26.858	36.306.644	99.260.722	135.567.366	1,12

* Yararlanan işletme Sayısı : 6.850

* Oluşturulan Kredi Hacmi : 579.790.000 TL

KOSGEB KAYNAKLI KOBİ DESTEKLERİ VE BÜTÇE İLİŞKİSİNİN DEĞERLENDİRMESİ

Temel Sonuçlar - I

KOBİ'lerin KOSGEB destekleri sonrası istihdam sayısı ve ciro artış oranları, TÜİK verilerine göre imalat sanayinde faaliyette bulunan KOBİ'lerin bu kalemlerindeki artış oranlarının, gelir/kurumlar vergisi matrahlarındaki artış oranları da GİB verilerine göre mükelleflerin artış oranlarının, üzerinde gerçekleşmektedir.

KOSGEB KAYNAKLI KOBİ DESTEKLERİ VE BÜTÇE İLİŞKİSİNİN DEĞERLENDİRMESİ

Temel Sonuçlar - II

Aynı ekonomik değişim ve şartlar altındaki işletmeler arasındaki temel farklılıkların başında KOSGEB destekleri gelmektedir. KOSGEB desteklerinin KOBİ'lerin performansları ve verimlilikleri üzerindeki etki, kendisini ciro, istihdam sayısı gibi verilerde gösterdiği gibi aynı zamanda gelir ve kurumlar vergisi matrahlarında da göstermiştir.

KOSGEB KAYNAKLI KOBİ DESTEKLERİ VE BÜTÇE İLİŞKİSİNİN DEĞERLENDİRMESİ

Temel Sonuçlar - III

“0 Faizli KOSGEB KOBİ Kayıtlı Eleman İstihdamı Destek Kredisi” kapsamında KOBİ'lere aktarılan toplam destek miktarı, aynı KOBİ'lerde istihdam edilen çalışanlardan sağlanan gelir vergisi ve SGK prim geliri toplamından düşüktür. Yani devlete hiçbir ilave yük getirmeden hem istihdam sağlanmış, hem de üretime katkı sağlanmıştır.

KOSGEB KAYNAKLI KOBİ DESTEKLERİ VE BÜTÇE İLİŞKİSİNİN DEĞERLENDİRMESİ

Temel Sonuçlar - IV

Türkiye ekonomisindeki diğer işletmelerin ortalama performanslarıyla karşılaştırıldığında KOBİ'lere KOSGEB kaynaklı olarak yapılan yardımların bu işletmelerin hem istihdam, hem ciro, hem de vergisel performanslarını daha güçlü hale getirdiği yönündedir. Başka bir ifade ile devlet tarafından KOBİ'lere sağlanan desteklerin bütçesel açıdan gelir artırıcı etkisi gider artırıcı etkisinden çok daha güçlü gerçekleşmektedir.

4- “KOSGEB Destek Sistemi Analizi Projesi” Sonuçlarına Göre Yapılan İyileştirmeler

ERİŞİM VE TANINIRLIK

Tespit/Öneri :

Başvuru aşamasındaki bürokrasi

İyileştirmeden önce

KOBİ Beyannamesi

Durum tespit anketi

Stratejik Yol Haritası

Genel Sözleşme

Destek Sözleşmesi

Mevcut durum

- KOBİ Beyannamesi
- Kimlik ve sektör bilgileri

Proje

Proje Desteği

Genel Destek

ERİŞİM VE TANINIRLIK

Tespit/Öneri :

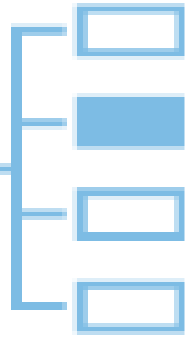
Destek kapsamında hizmet alınacak tedarikçilerle ilgili sınırlamalar

İyileştirmeden önce

KOBİ

Tedarikçi
Veritabanı

Mevcut durum

KOBİ

Tedarikçiler

- Ürün / hizmet / sistem standartları ve belgeleri
- Müşteri tercihi

ERİŞİM VE TANINIRLIK

Tespit/Öneri : - Hizmet merkezi sayısının yetersizliği

- KOSGEB Hizmet Merkezi olan il sayısı 33 ilden 68 ile çıkarıldı.
- 2012 içerisinde 81 ilimizde de KOSGEB Hizmet Merkez Müdürlüğü açılması planlanıyor.

Hizmet Merkezi bulunan iller mavi renkle gösterilmiştir.

ERİŞİM VE TANINIRLIK

Tespit/Öneri : - Desteklerin yeterince tanınmaması

- KOSGEB Çağrı Merkezi hizmete alındı.
- 41 İlde Tanıtım toplantıları düzenlenmiştir.

DESTEK MEKANİZMASI VE DESTEKLER

Tespit/Öneri :

- Destek tutar ve limitlerinin artırılması ihtiyacı
- Desteklerin KOBİ'lerin farklı gelişmişlik seviyelerini karşılayacak çeşitlilikte olmaması

	<u>Geri Ödemesiz</u>	<u>Geri Ödemeli</u>
1 - KOBİ Proje Destek Programı	- 150 Bin TL	
2 - İşbirliği - Güçbirliği Destek Programı	- 250 Bin TL	- 500 Bin TL
3 - Tematik Proje Destek Programı	- 150 Bin TL	
4 - Girişimcilik Destek Programı	- 27 Bin TL	- 70 Bin TL
5 - Ar-Ge, İnovasyon ve Endüstriyel Uygulama Destek Programı	- 600 Bin TL	- 400 Bin TL
6 - Genel Destek Programı	- 210 Bin TL	
7 - Gelişen İşletmeler Piyasası KOBİ Destek Programı	- 100 Bin TL	

DESTEK MEKANİZMASI VE DESTEKLER

Tespit/Öneri :

- İnovasyonun Desteklenmesi, Ar-Ge çalışma sonuçlarının ticarileştirilmesi
- İnkübasyon hizmetlerinin geliştirilmesi ve inkübatörlerin sayısının artırılması

Endüstriyel Destek Programı

Ar-Ge faaliyetlerinin sonunda ortaya çıkan ürünlerin ticarileştirilmesi için 268 Bin TL Geri ödemesiz 260 Bin TL Geri Ödemeli destek

AB ve Dünya Bankası kaynakları haricinde doğrudan

KOSGEB bütçesi ile İŞGEM kurulması

750 Bin TL kuruluş desteği 100 Bin TL işletme desteği

Geri Ödemesiz destek

DESTEK MEKANİZMASI VE DESTEKLER

Tespit/Öneri

- KOBİ'lerin rekabet gücünü etkileyen en önemli sorun : Finansman (Ankete katılanların %45'nin cevabı)

KGF A.Ş.

Şube Sayısı (3 - 26)

Verilen kefalet
tutarındaki artış

2005 : 37 Milyon TL

2011* : 914 Milyon TL

* İlk 10 Ay

FİNANSMAN

Kredi Faiz Destekleri

11,2 Milyar TL'lik
Kredi hacmi
(2003-2011)

Girişim Sermayesi Sistemi

İVCİ kuruldu

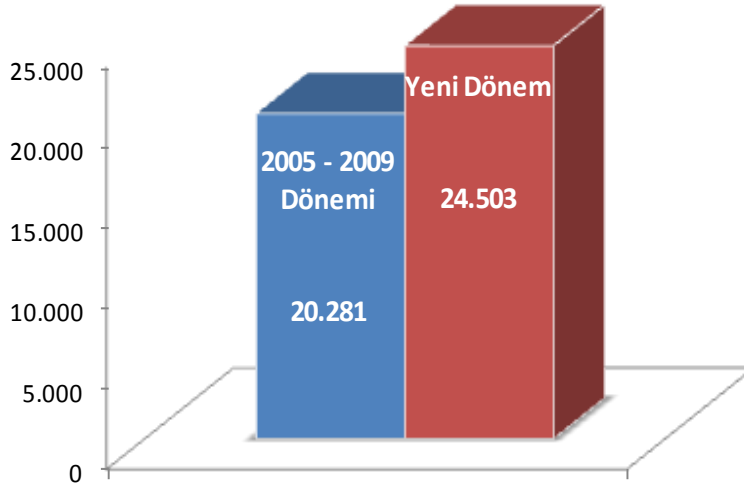
Gelişen 43 Girişim Sermayesi
Fonu

Gelişen İşletmeler Piyasası KOBİ Destek Programı

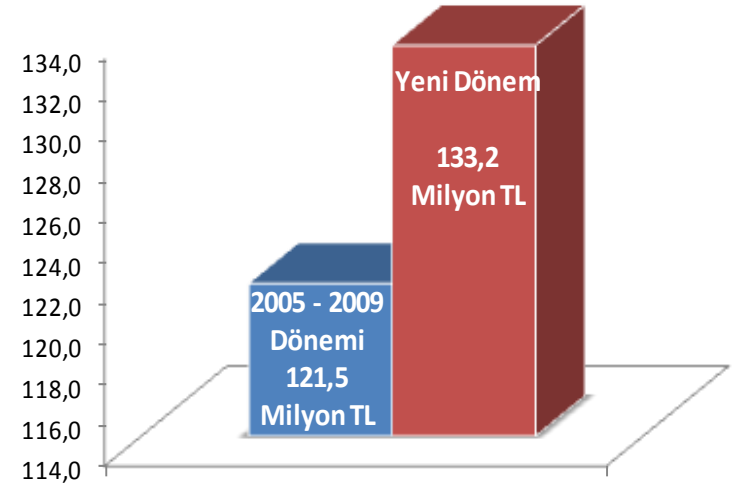
Borsaya Açılan KOBİ'ler
Destekleniyor

DESTEK MEKANİZMASI VE DESTEKLER

Destek Adedi

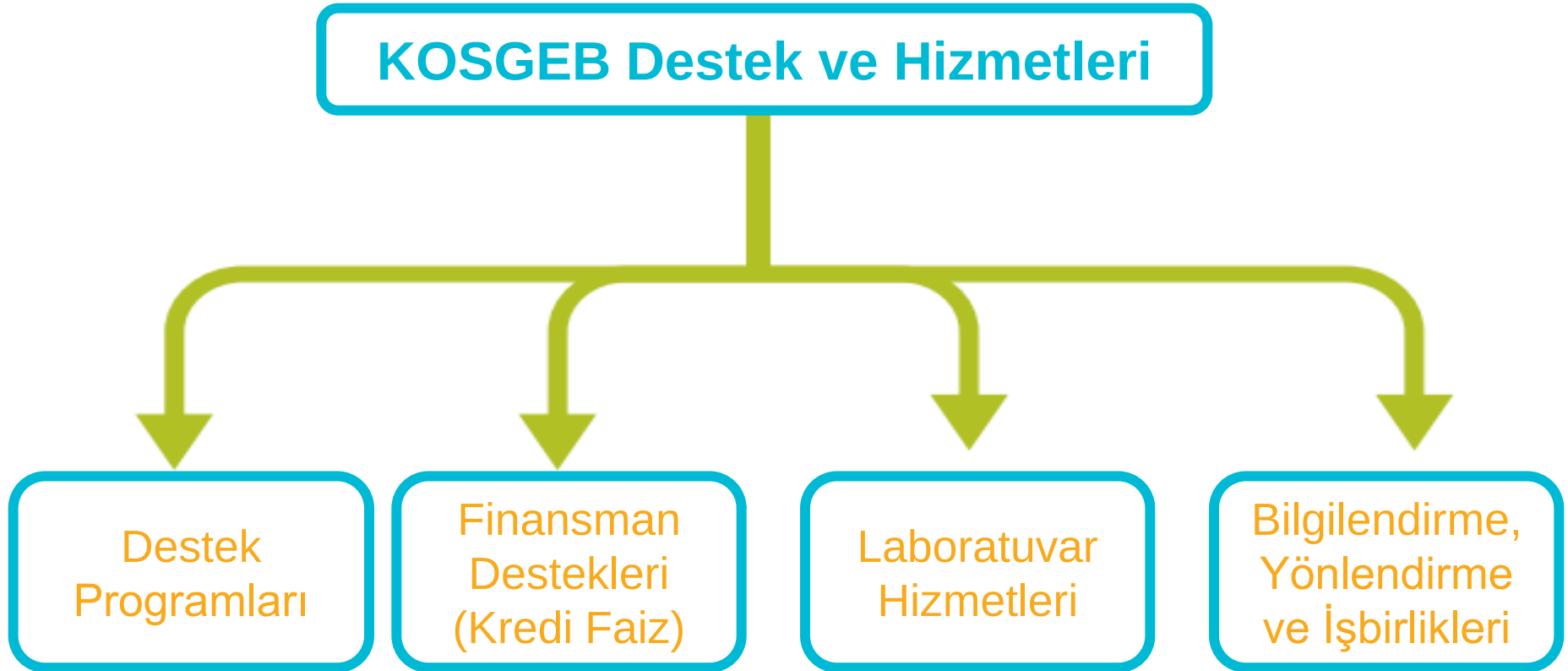
Destek Tutarı

KOSGEB Destek Programları kapsamında, 2010 yılı ve 2011 yılı Kasım ayı sonu itibarıyla KOBİ'lere verilen Destek Adet ve Tutarlarıdır. Kredi Faiz Destekleri dahil değildir.

5- KOSGEB DESTEK SİSTEMİ

KOSGEB DESTEK SİSTEMİ

KOSGEB DESTEK SİSTEMİ

KOSGEB DESTEK SİSTEMİ

1. KOBİ Proje Destek Programı

Programın Amacı :

- ❑ İşletmelere özgü sorunların işletmeler tarafından projelendirildiği ve projelendirilen maliyetlerin desteklenebildiği bir programa ihtiyaç duyulması,
- ❑ KOBİ'lerde proje kültürü ve bilincinin oluşturulması,
- ❑ İşletmelerin proje yapabilme kapasitelerinin geliştirilmesi,

Program ve Proje Limitleri :

Program Süresi

3 yıl

Proje Süresi

6 – 24 ay (+12 ay)

Destek Üst Limiti

150.000 TL Geri Ödemesiz

Destek Oranı

1. ve 2. Bölge % 50
3. ve 4. Bölge % 60

KOSGEB DESTEK SİSTEMİ

2. AR-GE, İnovasyon ve Endüstriyel Uygulama Destek Programı

Programın Amacı :

Yeni ürün, yeni süreç, bilgi ve/veya hizmet üretilmesi ve ticarileştirilmesi için araştırma, geliştirme, inovasyon ve endüstriyel uygulama projelerinin desteklenmesi suretiyle;

- ☐ Bilim ve teknolojiye dayalı yeni fikir ve buluşlara sahip KOBİ ve girişimcilerin geliştirilmesi,
- ☐ Teknolojik fikirlere sahip tekno-girişimcilerin desteklenmesi,
- ☐ KOBİ'lerde Ar-Ge bilincinin yaygınlaştırılması ve Ar-Ge kapasitesinin artırılması,
- ☐ Ar-Ge ve İnovasyon proje sonuçlarının ticarileştirilmesi ve endüstriyel uygulamasına destek sağlanması

KOSGEB DESTEK SİSTEMİ

AR-GE, İNOVASYON VE ENDÜSTRİYEL UYGULAMA DESTEK PROGRAMI	Destek Üst Limiti (TL)	Destek Oranı (%)
--	------------------------	------------------

1. Ar-Ge ve İnovasyon Programı

İşlik Desteği		İşliklerden bedel alınmaz		
Kira Desteği		Geri Ödemesiz	12.000	75
Makine-Teçhizat, Donanım, Hammadde, Yazılım ve Hizmet Alımı Giderleri Desteği			100.000	75
Makine-Teçhizat, Donanım, Hammadde, Yazılım ve Hizmet Alımı Giderleri Desteği		Geri Ödemeli	200.000	75
Personel Gideri Desteği		Geri Ödemesiz	100.000	75
Başlangıç Sermayesi Desteği			20.000	100
Proje Geliştirme Desteği	Proje Danışmanlık Desteği		25.000	75
	Eğitim Desteği		5.000	
	Sınai ve Fikri Mülkiyet Hakları Desteği		25.000	
	Proje Tanıtım Desteği		5.000	
	Yurtdışı Kongre/Konferans/Fuar Ziyareti/Teknolojik İşbirliği Ziyareti Desteği		15.000	
	Test, Analiz, Belgelendirme Desteği		25.000	

2. Endüstriyel Uygulama Programı

Kira Desteği	Geri Ödemesiz	18.000	75
Personel Gideri Desteği		100.000	75
Makine-Teçhizat, Donanım, Sarf Malzemesi, Yazılım ve Tasarım Gid. Desteği		150.000	75
Makine-Teçhizat, Donanım, Sarf Malzemesi, Yazılım ve Tasarım Giderleri Desteği	Geri Ödemeli	200.000	75

KOSGEB DESTEK SİSTEMİ

3. İşbirliği - Güçbirliği Destek Programı

Programın Amacı :

- ❑ KOBİ'lerin işbirliği-güçbirliği anlayışında bir araya gelerek “Ortak Sorunlara Ortak Çözümler” üretilmesi,
- ❑ KOBİ'lerin tedarik, pazarlama, düşük kapasite kullanımı, rekabet gücü zayıflığı, finansman başta olmak üzere tek başlarına çözümünde zorlandıkları birçok soruna çözüm bulunması,

Program ve Proje Limitleri :

Proje Süresi

6 – 24 ay (+12 ay)

Destek Üst Limiti

250.000 TL Geri Ödemesiz
500.000 TL Geri Ödemeli

Destek Oranı

1. ve 2. Bölge % 50
3. ve 4. Bölge % 60

KOSGEB DESTEK SİSTEMİ

4. Tematik Proje Destek Programı

Programın Amacı :

- ❑ Makro strateji dokümanlarında işaret edilen öncelikler dikkate alınarak belirlenen tematik alanlarda bölgesel ve sektörel ihtiyaçların karşılanması,
- ❑ Meslek kuruluşlarının KOBİ'leri geliştirmek amacıyla daha fazla proje hazırlamalarının teşvik edilmesi için işletme ve meslek kuruluşları projelerinin desteklenmesi amaçlanmaktadır.

	Çağrı Esaslı Tematik Program	Meslek Kuruluşu Proje Destek Programı
Program Süresi	-	3 Yıl
Proje Süresi	Proje Teklif Çağrısında Belirlenir	24 Ay (+ 12 Ay)
Destek Oranı	1. ve 2. Bölgede %50 3. ve 4. Bölgede % 60	12.000
Destek Üst Limiti	Proje Teklif Çağrısında Belirlenir	150.000 TL Geri Ödemesiz

KOSGEB DESTEK SİSTEMİ

5. Girişimcilik Destek Programı

Programın Amacı :

- ☐ Ekonomik kalkınma ve istihdam sorunlarının çözümünün temel faktörü olan girişimciliğin desteklenmesi ve yaygınlaştırılması,
- ☐ Başarılı ve sürdürülebilir işletmelerin kurulması,
- ☐ Girişimcilik kültürünün yaygınlaştırılması,
- ☐ İş Geliştirme Merkezlerinin kurulması ile girişimciliğin geliştirilmesi,
- ☐ İstihdamın artırılması,
- ☐ Yerel dinamiklere dayalı girişimciliğin desteklenmesi.

Girişimcilik Destek Programı 3 Alt Programdan Oluşur

1. Uygulamalı Girişimcilik Eğitim Programı
2. Yeni Girişimci Desteği
3. İş Geliştirme Merkezleri (İŞGEM) Desteği

KOSGEB DESTEK SİSTEMİ

5. Girişimcilik Destek Programı

YENİ GİRİŞİMCİ DESTEĞİ

- Uygulamalı girişimcilik eğitimini tamamlayarak işini kuran girişimciler ve İŞGEM girişimcileri faydalanabilir.

Yeni Girişimci Desteği			Destek Üst Limiti
Destek Unsurları	İşletme Kuruluş Desteği	Geri Ödemesiz	5.000
	Kuruluş Dönemi Makine, Teçhizat ve Ofis Donanım Desteği		10.000
	İşletme Giderleri Desteği		12.000
	Sabit Yatırım Desteği	Geri Ödemeli	70.000
Destek Oranı	1. ve 2. Bölgede % 60 3. ve 4. Bölgede % 70 (Kadın girişimci ve engelli girişimci için, oran 10 puan artırılır.)		

KOSGEB DESTEK SİSTEMİ

5. Girişimcilik Destek Programı

İŞ GELİŞTİRME MERKEZİ DESTEĞİ

- ❑ İş Geliştirme Merkezleri, bünyesinde barındırdığı işletmelere, işletme geliştirme danışmanlığı, uygun koşullarda iş yeri mekânı, ortak ofis ekipmanı, ofis hizmetleri gibi hizmetler sunarak işletmelerin en kırılgan oldukları ilk yıllarını sağlıklı bir şekilde aşmalarını ve büyümelerini sağlamak amacıyla kurulan ve işletilen merkezlerdir.

Destek Unsurları	Destek Ödemesi Üst Limiti (TL)	Destek Oranı %	
		1.ve .Bölge	3.ve4.Bölge
İŞGEM Kuruluş Desteği (18 ay)	750.000	60	70
Bina tadilatı	600.000		
Mobilya Donanım	125.000		
İŞGEM Yönetim	25.000		
İŞGEM İşletme Desteği (36 ay)	100.000	60	70
Personel	30.000		
Eğitim, Danışmanlık	50.000		
Küçük tadilat	20.000		

KOSGEB DESTEK SİSTEMİ

6. Gelişen İşletmeler Piyasası Destek Programı

Programın Amacı :

- Gelişme ve büyüme potansiyeline sahip KOBİ'lerin; İstanbul Menkul Kıymetler Borsası (İMKB) Gelişen İşletmeler Piyasası'nda işlem görmesinin ve Sermaye piyasalarından fon temin etmelerine imkan sağlanmasıdır.

Destek Unsurları	Destek Ödemesi Üst Limiti (TL)	Oranı %
Piyasa danışmanı danışmanlık hizmet bedeli (azami 2 yıl)	60.000	75
Bağımsız denetim hizmeti bedel	20.000	75
* SPK kurul kaydına alma ücreti * İMKB Gelişen İşletmeler Piyasası Listesine kabul ücreti * Merkezi Kayıt Kuruluşu masrafı	10.000	100
Aracı kuruluşa ödenecek aracılık komisyonu	10.000	75

KOSGEB DESTEK SİSTEMİ

7. Genel Destek Programı

Programın Amacı :

- ❑ KOBİ'lere yönelik genel işletme geliştirme destekleri sağlanarak rekabet gücünü artırıcı bireysel faaliyetlerin desteklenmesi

GENEL DESTEK PROGRAMI DESTEKLERİ		DESTEK ÜST LİMİTİ (TL) Geri Ödemesiz	DESTEK ORANI (%)	
			1. ve 2. Bölgeler	3. ve 4. Bölgeler
1	Yurt İçi Fuar Desteği	30.000	% 50	% 60
2	Yurt Dışı İş Gezisi Desteği	10.000		
3	Tanıtım Desteği	15.000		
4	Eşleştirme Desteği	15.000		
5	Nitelikli Eleman İstihdam Desteği	20.000		
6	Danışmanlık Desteği	15.000		
7	Eğitim Desteği	10.000		
8	Enerji Verimliliği Desteği	30.000		
9	Tasarım Desteği	15.000		
10	Sınai Mülkiyet Hakları Desteği	20.000		
11	Belgelendirme Desteği	10.000		
12	Test, Analiz ve Kalibrasyon Desteği	20.000		
13	Bağımsız Denetim Desteği	10.000		

Türkiye’de Küçük ve Orta Ölçekli İşletme Politikalarının Etki Değerlendirmesi (KOSGEB Uygulaması)

TEŞEKKÜRLER...

Ahmet KARAKOÇ

Strateji Geliştirme ve Mali Hizmetler Dairesi Başkanı

ahmet.karakoc@kosgeb.gov.tr

+90 312 595 29 54